

Richard Calder

Temnota

(*The Dark*)

Přitáhl uzdu a vzhlédl k obloze. Černé slunce stálo přímo v nadhlavníku. Opatrně pobídl koně, aby pokračoval v sestupu. Cítil drtivou sílu okolních stínů. Do očí mu stékal chladný pot. Denní světlo už téměř zmizelo. Ohlédl se přes rameno. Opuštěné domky, ležící na úpatí hory, byly vykresleny jen nejslabšími náznaky světla. Zavrčel, obrátil se zase dopředu a soustředil se na cestu, klikatící se směrem k městu. Byl rozhodnutý nechat světlo a všechno, co k němu patří, za sebou.

Po jeho levici spadal dolů prudký sráz. Postupoval po úbočí a jeho kůň občas klopýtl přes uvolněné kameny, kterých se v tomto úseku cesty nahromadily spousty. Dole pod srázem ležely trosky roztržštěné *caléche*, rozptýlené po vyschlém říčním korytě. Jeden z mnoha povozů patřících těm, kdo zahynuli při pokusu uniknout.

Jak postupoval dál, narážel na další pozůstatky překotného exodu: odhozené hrnce, pánve a dětské kočárky, označující trasu uprchlíků, ať už utíkali před válkou, hladem, dýmějovým morem nebo teď naposledy před jevem zvaným Temnota.

Přitáhl si k tělu záhyby pláště. Chladný vzduch už začínal nepříjemně štípat. Na zádech měl připoutaný holý ocelový dvouruční meč zvaný *Il Penseroso*, vyzařující i přes silnou tkaninu pláště vlastní chlad. Divoká, vyčkávající síla skrytá v meči mu připomněla, že se už brzy dostane z polostínu do nejhustší temnoty.

Náhle se kůň něčeho vylekal, asi jako kdyby oblohu znenadání protal blesk. Muž přitáhl uzdu a zastavil se.

Uvědomoval si, nikoli prostřednictvím orientace založené na rozumových úvahách, ale díky stejnému pocitu instinktivní hrůzy, který zachvátil i jeho koně, že se ocitl v cíli. Hranice temnoty ležela jinde než předtím. Polostín se rozšířil, asi jako se rozrůstá zředěný okraj čerstvé skvrny. Bude se šířit dál, až obsáhne celé kontinenty, a ani

tehdy se nezastaví. Muž nabyl jistoty, že právě dosáhl bodu, kde slabší stíny ustupují věčné noci.

Zaplavil ho čirý strach. Slunce náležející ke světu tam venku už nebylo vidět vůbec. Zůstalo jen černé slunce, podobné díře v temnotě. Tato anomálie vystoupila nad obzor před pouhými dvěma lety a nyní visela nehybně na obloze.

Váhal. Nebylo to poprvé, co ho napadalo, že se chová poštile. Koneckonců se sem vrátil kvůli bytosti, o které věděl, že ji nemiluje a ani nemůže milovat. Zachvěl se zlým tušením a zadíval se dolů ze svahu. Na domech ležících u paty průsmyku teď ležely stíny tak husté, až se zdálo, jako by mu odřezávaly ústupovou cestu stejně účinně jako padací mříž. Zaryl paty do chvějícího se trupu koně a pokračoval dál.

Poslední pozůstatky pozemského dne se rychle rozplynuly. Muž na několik vteřin úplně oslepl. Kůň ještě víc zneklidněl a odmítl pokračovat v chůzi. Jezdec se ho snažil uklidnit a pobízel ho hlouběji do neznáma. Krajina se před jeho zraky začala znovu vynořovat z úplného zatmění.

Tma byla tak hustá, že nastalo něco podobného samovznícení. Stíny se naplnily černým světlem.

Přes cestu se mihl stín, sytější, třebaže méně zářící než ty ostatní. Kůň zaržál, nervózně přešlápl a vzepjal se na zadní.

Muž se nepamatoval, jak a kdy spadl na zem. Uvědomil si až to, že si tře hlavu, zvedá se do sedu a pozoruje koně, jak se tryskem žene dolů po cestě.

Najednou před sebou spatřil malou holčičku.

„Copak nevíš, že zvířata to tady prostě *nesnášejí*?“ zeptala se ho.

Ohromeně na ni zíral. Říkala pravdu. Zvířata, jak užitková, tak i chovaná pro potěšení, odsud v hrůze uprchla už dávno. Pokud tu zůstal nějaký zvířecí život, pak byl sám zamořený a protkaný stíny stejně jako lidé, kteří se ve městě ještě zdržovali, nebo ti, kteří sem přišli už za vlády temnoty v naději, že jim propůjčí svoji sílu.

„Ty jsi tedy drzá,“ odpověděl. „Ale copak ty sama nevíš, že touhle proklatou krajinou se nemůžeš pohybovat jinak než v sedle?“

„Vím, že umřeš,“ oznámila mu zpěvavým hláskem. Z obličejíku pokrytého silnou vrstvou špíny svítily rudé oči. Přes rty jí vyčnívaly

drobné špičáky. Muž si pravou rukou sáhl přes rameno a uchopil jílec meče. S rasou, ke které patřila, se už setkal.

Trochu nemotorně se zvedl na nohy. „Mohl bych se stát tím, čím jsi ty,“ řekl a hrál tak o čas. „Možná že právě kvůli tomu jsem přišel. Protože cítím, že patřím k Temnotě.“

Záměrně nápadně vrhl pohled dál přes její hlavu za prudký sráz, a přitom si dával záležet, aby ji stále měl na okraji zorného pole. Přitom sevřel jílec pevněji, věděl, že mu přitom zbělely klouby. „Opustili tě tady?“

Pak holčička udělala něco, co nedokázal předvídat. Přistoupila k němu a vzala ho za volnou ruku.

„Nejsem drzá,“ ohradila se tónem plným výčitky. „Takhle mluvíš jenom proto, že se bojíš.“ Shlédl k ní. „Nic ti neudělám,“ pokračovala. „Nejsem jako ostatní. Jmenuju se Zsa Zsa a jsem člověk.“ Stáhla obočí. „Tedy byla jsem člověk, kdysi.“

Povolil sevření meče a paži spustil zpátky k boku. Stále neztrácel obezřetnost, ale přece jen se zastyděl. Klekl si k ní, odvázel z krku šátek a opatrně jí otíral obličej. „Máš pravdu,“ přiznal, „opravdu se bojím.“ Cítil, jak mu její prstíky sevřely silněji levou ruku.

„Já taky,“ odpověděla pouhým šepotem. Sklopila oči a prohlížela si zbytky svých prodřených a potrhaných bot. Muž se zarazil, jemně jí zvedl rukou bradu a znovu se jí bezúspěšně pokusil otřít špínu z obličeje.

„A tvoje máma...“

„Nevím. Utekla. A já jsem se ztratila. Táta...“

Pod vrstvou špíny našel mestické rysy. Vzhlédla. „Znáš ho snad?“ Oči se jí rozšířily zoufalým, soucit vzbuzujícím očekáváním. „Přijde si pro mě?“

Ohlédl se směrem, odkud přišel. „Když pořád půjdeš tamhle...“

„Ne, to nemá cenu, to já nemůžu, to ne!“ Hlas se jí začal třást. „Zkoušela jsem to, a mockrát. Jenomže to světlo... mě bolí.“ Pomyslel si, že by ji tam stejně sotvaco mohlo utěšit. Okolní nížiny byly zpustlé a bez lidí. Všude řádili bandité. A zbytkem země zmítaly politické zmatky, vystupňované do hysterie příchodem Temnoty. Vymanila mu ruku a sevřela mu rameno. „Můžu jít s tebou?“

Zastrčil si šátek pod kabátec. „Ani já odsud nemůžu odejít,“ odpověděl. A pomyslel si: *Ne že by mi ta možnost byla uzavřena. Ale spoň zatím ne. Ale proto, že už dlouho vím, že nemám kam jinam jít.*

„To nevdá,“ řekla. Oči se jí zúžily dětsky neproniknutelnou vážností. „Jestli tu zůstaneš, dopadneš stejně jako já. Aspoň pak budu mít kamaráda.“

Prohrábl jí rukou pocuchané kadeře. Stal se sice cizincem ve světě lásky a náklonnosti, ale až příliš dobře rozuměl této výzvě k odčinění minulosti. Holčička byla opuštěná, právě jako on opustil někoho jiného. Její chladné, tvrdé oči se rozšířily a pak v nich zablýsklo. Na okamžik jako by se poddala úžasu nad tím, že slzy mohou ještě být něčím víc než pouhou vzpomínkou. A pak se velice tiše rozplakala.

Vstal. Zdálo se mu, že ho volá jeho domov. Ruku v ruce se mlčky ubírali hlouběji do jádra Temnoty.

Před nimi se prostíralo Baguio.

„Tady jsi dřív bydlel?“ zeptala se a ukázala tu část města, na kterou muž upíral pohled. „Tam myslíš, že ji najdeš?“

Baguio bývalo letní hlavní město, útočiště těch, kdo vyhledávali chladnější podnebí. Bylo to Město borovic. Město milenců. V těch mlžnatých dnech hned poté, co sem s Piou přijeli a byli do sebe skutečně zamilovaní.

„Změnilo se to tu,“ odpověděl. „Všechno se změnilo.“ Od obzoru k obzoru teď vládla bezhvězdná noc. Vybavil si dobu, kdy stíny byly ještě krotké. Na ty noci, kdy se usmířili a on ji držel v náručí. Stíny ležící až dole, v nejnižší položených místech cesty, se teď zdály nelslučitelné s takovou něhou. A mají v sobě stejnou nelítostnost, napadlo ho, jakou možná projevil on sám. „Ale ano, právě tam,“ dodal a ukázal tím směrem, aby přilákal její pohled k Legarda Road. „Tam je můj starý dům, vidíš ho?“

Dříve věřil, že vlastnit kus země dost velký na to, aby od člověka držel v odstupu nepříjemné požadavky a zásahy vnějšího života, je to nejlepší, v co může kdokoli doufat. Věděl, že uskutečnění takového snu je výsadou bohatých. Když mu však jeho učitel odkázal čtvrt milionu pesos, zanechal za sebou čtyřicet let zmarněných nadě-

jí, opustil Mayniland a vydal se takový dům získat. V Baguiu z něj taková suma udělala skutečného boháče.

„Ta zeď kolem je hodně vysoká,“ poznamenala holčička.

„Kam až moje paměť sahá,“ odpověděl, „vyhledával jsem život v ústraní.“ Tady, ve své usedlosti, vykonal hodně dobré práce. Jeho „Soumrak lidstva“ sklídl velký úspěch. „Život zasvěcený studiím a akademické dráze,“ uzavřel, „a ničím nerušený.“

„Copak nemáš rád lidi?“ Když neodpověděl, střelila po něm pohledem. V jejím výrazu viděl směs úzkosti a shovívavosti. „Asi je to hezký dům,“ pokrčila rameny. „Ale zdi neudrží ty špatné věci venku.“

„Copak existuje tolik špatných věcí?“

Skousla si spodní ret. Nechtěl na ni naléhat, a tak se jen dál díval na město. Budovy na jeho kopcích se zdály jako strnulé mrazem v nehybném inkoustovém moři. Černé světlo pronikalo vše a celý výjev navozoval dojem nějaké ohromné, dávno nevyužívané nekropole. Soustředil pozornost na Burnham Park. Tamní kluziště bylo prázdné. Čluny, které se plavily po ozdobném jezírku, zely prázdnotou, chyběli tu dovádějící a žertující chlapci a dívky. Session Road se zdála podobně opuštěná. To město pro něj bylo důvěrně známé jen díky vzpomínkám. Vzpomínám na to, jaké kdysi bylo cítit štěstí.

„Nejhorší jsou *lobové*,“ odpověděla mu konečně.

„Ve městě nikdo není,“ namítl. „Všude je mrtvo.“

Začala přešlapovat z nohy na nohu. „Mohli bychom už jít?“ Projevovala netrpělivost a kňourala. „Povídám, mohli bychom už jít?“ Popošla o pár kroků dál, odhrnula si vlasy z očí a ohlédla se po něm s obviňujícím výrazem. Udělala další krok. „Prosím,“ žadonila.

Vykročil za ní. Teď začal vycit'oval věci, které nedokázal vnímat zrakem. Město nebylo mrtvé. Žilo. Pocítil strach, že kdyby se zdržel déle na jednom místě, pak by se to, co dosud bylo neviditelné, mohlo důrazně projevit.

Usedlost obehnaná zdí stála až na konci Francisco Street, úzké prašné cesty odbočující z ulice Legarda. Vrata někdo nechal otevřená. Zavržala, jako by stíny, které tu vířily, měly moc pohybovat vzduchem. Muž nervózně vklouzl mezi jejich železné sloupky.

Jakmile se ocitl uvnitř zdí, ihned se střetl s pochmurnou atmosférou chátrání. Dvůr byl pokrytý uschlým listím; stáje byly prázdné; a kdysi pečlivě udržovanou zahradu zarostl pýr. Pokračoval v chůzi, až se dům tyčil přímo před ním, s okapy a římsami zahalenými vševládoucí temnotou. Na okamžik ho napadlo, že by měl pozdravit, ale pak si to rozmyslel. Místo toho obezřetně přistoupil k oknu, otřel jeho tabulku rukávem a nakoukl dovnitř.

„Já mám hlad,“ řekla Zsa Zsa, na kterou napůl zapomněl.

„Pssst!“ Pohled dovnitř domu působil jeho zraku trýzeň. Stíny, které venku temně zářily, se tady v domě vrátily ke své obvyklé úloze nositelů temna. Pokračoval ke vstupním dveřím, Zsa Zsa mu byla v patách.

„Je někdo doma?“ zavolala zpěvavým hláskem, který občas používala. Ten tón ho stále znepokojoval, třebaže už si na něj zvykl a pochopil, že z ní tak promlouvá osamělé, opuštěné dítě. Teď už ale neměl myšlenky na to, aby ji znovu přiměl k mlčení. Věděl, že dům bude prázdný, už okamžik předtím, než vytáhl klíč a zjistil, že zámek nikdo nevyměnil.

Otevřel dveře a vstoupil do haly. Zůstala taková, jak si ji pamatoval, a obývací také. Procházel domem, vystoupal nahoru po schodech a zase sešel dolů, ale všude objevoval jen prach, pavučiny a zdechlíny myší a švábů, které naznačovaly, že se tu nic nezměnilo k lepšímu. Po Pie nebylo nikde ani památky.

Vstoupil do své staré pracovny, odložil meč a opřel ho o knihovnu. Pak odhodil plášť do kouta a zhroutil se na židli. Pomalu se na ní otočil kolem dokola a vysokými botami přitom rozházel hromádky knih a rukopisů.

Zaryl patu do koberce a zastavil se čelem k psacímu stolu. Na jeho desce stál glóbus se starodávnými mocenskými bloky Evropy, Atlantidy, Kataje a Afriky, vybarvenými růžově, modře, žlutě a černě. Na pijáku leželo brko a hned vedle list papíru. Zvedl ho. Vzkaz, načmáraný ve spěchu, se už nedal rozluštit. Písmo bylo rozpité Piinými slzami.

Nechal svůj vzkaz na rozloučenou padnout na podlahu. Upíral na něj pohled a zdálo se, jako by se čas přitom rozpínal, aby obsáhl celý rozsah jeho zoufalství.

Ponořil se do myšlenek, ale náhle si uvědomil, že je v místnosti přítomen ještě někdo. Zaskočilo ho to natolik, až téměř očekával, že se střetne s duchem bažícím po pomstě. Znovu se otočil i s židlí a zjistil, že před ním stojí Zsa Zsa.

„Ty taky nejsi člověk,“ pronesla a zkoumavě ho pozorovala, jako by ho viděla poprvé. Přitiskla si klouby prstů k ústům. „Jsi?“

„Moc lidí už nezbylo.“

„Ale tys *nikdy* nebyl člověk!“

Usmál se. „Jsem sluha. Stvořili mě Nefilové.“

Přešla k psacímu stolu a roztočila glóbus kolem osy. Natáhl ruku a zase ho zastavil. Pod jeho ukazováčkem ležela Evropa. „Koukej, tady jsou Benátky. A taky samozřejmě Praha. Lidská města, právě jako bývalo Baguio.“ Špičkou ukazováčku cestoval na východ, až se zastavil nad kontinentem, který málem posloužil tomu, aby nahradil staré mocenské bloky a přinesl zpátky na Zemi civilizaci: byla to Lemurie, světadíl, ze kterého pocházel. „Měl jsem chránit lidstvo. Zvláštní, po tolika prodělaných bojích zjistit, že v sobě mám jen útěk a rezignaci.“

Poposedl si na židli dozadu. Teprve teď začal lépe vnímat chaos, v jakém zanechal svoji pracovnu: knihy a rukopisy, rukopisy a knihy - tolik zbytečností, nahromaděných za celý život.

Zsa Zsa držela v ruce kus papíru, který předtím odhodil na podlahu. Písmo sice bylo prakticky nečitelné, ale dítě si ho bedlivě prohlíželo a zdálo se, že je intuitivně schopné pochopit podstatu vzkazu.

„Měls snad malou holčičku?“ řekla. „Takovou, jako jsem já?“ Ticho se prohloubilo, poznamenané pouze slabým zvukem jejího dechu.

Vydali se do města.

Při odchodu z domu ho zaplavila zvláštní euforie. Nedůvěřoval jí sice tak docela, ale přesto nedokázal odolat a začínal se poddávat pocitu blížící se úlevy. Do mysli mu začala pronikat Temnota. Brzy projde proměnou; ta vyhlídka v něm kdysi vyvolávala strach. Teď ale stíny ztratily hodně ze své síly, která v něm probouzela hrůzu. Někdy v něm dokonce vyvolávaly úctu a posvátný úžas. Přimhouřil oči a pokusil se dohlédnout dál do tmy. Jeho kroky teď byly cílevě-

domé, téměř dychtivé, a Zsa Zsa, která poskakovala pár kroků za ním, se musela namáhat, aby s ním udržela krok.

Kráčeli nahoru po Del Pilar, přešli Kisad Road a vstoupili do Burnham Parku. S Piou sem často chodili na procházky, nejčastěji v podvečer. Procházeli se zavěšení do sebe a ona se k němu tulila, jako by hledala teplo jeho těla. Někdy si koupili *bucayo* a smažené banány. Dala se tu půjčit jízdní kola s vozíkem pro pasažéra. Pie se líbilo vozit ho kolem jezírka. Potom ji obvykle vzal na pouťové atrakce, kde rozházela trochu peněz v kole štěstí a vykřikovala radostí, když hrkotali po zastaralé, malé horské dráze.

Vyšli z parku a muž vedl holčičku po Calderon Street do Session Road. Náhle pocítil bodavé chvění v šíji. Stíny se zdály stále méně hrozivé a on se stoupající citlivostí vnímal cosi číhajícího v jejich hloubkách. Zatím to sice bylo mimo hranice jeho vnímání, ale jistě se mu to odhalí, jakmile budou jeho schopnosti déle vystaveny působení Temnoty.

Zastavil se před *carinderií*. Mísy byly překocené. Zsa Zsa přejela hladovým pohledem stolky, podlahu i pult. Pokud tu však kdysi zůstalo nějaké jídlo, dávno ho někdo hladový zhltal. Na protější straně ulice spatřil strmé schodiště.

„Schovávají se,“ upozornila ho Zsa Zsa.

Vzhlédl směrem ke staré kůlně na kočáry a pak se podíval dolů směrem k tržišti. Ve stínech to zavířilo, jako by se chystaly obrátit rubem navrch. Upíral zrak do okolní temnoty a snažil se rozlišit nezřetelné, zdánlivě beztvaré formy, najít v nich tvary připomínající něco, co kdysi patřovalo lidským bytostem.

V jízdní dráze se zastavil. Stálo tu několik odložených rikš. Opočal ležela na boku překocená *caléche*. Ticho bylo všudypřítomné, stejně jako stíny.

Schodiště vedlo k baguijské katedrále. Začali po něm stoupat vzhůru.

„Schováváš se taky?“ zeptal se jí.

„Když jsem tě potkala; zrovna jsem se schovávala,“ odpověděla. „Tam na pomezí to není tak snadné. Stíny jsou jen slabé. Když nejsi opatrný, můžeš... tak jako z nich vypadnout.“ Obtočila si prst ušpině-

nou kadeří. „Ale já se nebojím toho, čeho se bojí ostatní. Světlo bolí, to ano. Ale ne že bych se ho *bála*.“

Dorazili až na vrchol. Muž si potřeboval odpočinout a usedl na nízkou zídku, která lemovala dvůr před katedrálou.

Tohle místo bývalo kdysi plné prodavačů nabízejících květiny, balonky, noviny, dostihové sázenky, růžence a svíčky. S Piou tady koupili o Svatém týdnu svíce pro kapli Panny Marie. Dokonce se s ní začal i modlit, protože si oba zbožně přáli, aby se naučili chovat se k sobě navzájem laskavěji.

Začalo mu být nevysvětlitelně horko. Nešikovně se snažil rozepnout stříbrnou sponu, která mu přidržovala plášť na ramenou. Záhyby černého sukna se rozprostřely po zemi.

Dýchal jen s obtížemi. Bylo mu, jako by vystoupal po dalším schodišti, takovém, které vede až k obloze a do hloubek černého slunce. Přitiskl si dlaň k čelu. Katedrála ležela v samém srdci města. Tady se ocitl v samotném ohnisku stínů, v mrtvém bodě, kolem kterého vířila a točila se temnota. Ticho bylo téměř nesnesitelné. Masíroval si šíji a přitom vzhledl k růžovým věžím kostela. Černé slunce nemilosrdně bičovalo zemi.

Zsa Zsa si začala zpívat a přitom tančila. Povzdechl si. Její tanec nabýval na živosti, až byl téměř frenetický. „Prosím,“ požádal ji. Když si ho nevšímal, vyzval ji hlasitěji: „*Nech toho!*“

Okamžitě se zarazila a podívala se na něj.

„Proměňuju se,“ zasténal.

Pokud původně přišel do Baguia, aby si vyjasnil vlastní osud, pak se nyní vrátil, aby ho potvrdil. Zdálo se mu totiž, že osud měl pro něj vždycky v zásobě jedinou věc: stát se stínem mezi jinými stíny.

Po návratu do domu ulehl do postele a spal skoro osmačtyřicet hodin. Když se probudil, nejprve si nedokázal vybavit, kde je. Ležel tiše, protože se obával neznámých nebezpečí. Mohl být v Maynilandu, v jedné z ložnic vyhrazených služebníků dvora. Mohl také ležet v domě svého učitele, anebo na jedné z lodí mířících do Luzonu, Mindora, Palawanu a Negrosu, na kterých získával praxi potřebnou k vyučení. Mohl být v Benátkách a odpočívat po vítězství, které zajistilo fungování obchodních tras mezi Východem a Západem. Nebo také

mohl být v Baguiu, vysoko v horách Středních Kordiller, po boku milované ženy. Zorničky se mu roztáhly a stíny se rozptýlily a odhalily skříň, prádelník, noční stolek a komodu. Konečně se rozpomněl. Obrátil se na bok a upřel pohled na prázdný polštář vedle sebe; jakkoli silně myslel na Baguio, jaké kdysi znával, chápal, že už je nenávratně svázán s přítomným Baguiem, městem stínů a ztrát.

Se soustředěným odhodláním spustil nohy z postele a vstal.

Mysl měl otupělou. Sídlila v ní Temnota. Zdálo se, jako by se z jeho přehrátych myšlenek opravdu vylíhlo něco nového. Zorničky se mu rozšířily ještě víc. Z hlubin jeho nitra vycházelo podobné, i když čistě metafyzické rozšíření jeho rozpoznávacích schopností. Stíny už nebyly anonymní. Každý měl své vlastní uspořádání. Díky novým sklonům své duše i mysli se do nich teď dovedl lépe vcítit. Tam, kde předtím viděl jen chaos, nyní vnímal temný řád.

„Santiago?“

Pomalou se ohlédl. Ve dveřích stála žena, oblečená do rozedraných hadrů.

Byla to Pia.

„Co tu děláš, Santiago?“ Probral se ze spánku teprve před chvílí a toto setkání mu připomínalo sen, a tak celý strnul a zůstal potichu jako předtím, okamžitě po probuzení, kdy netušil, kde se to ocitl. Tentokrát mu ovšem nedělalo takové starosti, ve kterém městě, na kterém ostrově nebo dokonce světadílu se ocitl, jako spíš zjištění, že už úplně opustil starý, dobře známý svět. „Proč ses vrátil, když už je na všechno příliš pozdě?“ dodala.

Spal oblečený a teď ho šaty tížily jako nemocná kůže, kterou člověk nedokáže sloupnout. „Pochopím, pokud mi nedokážeš odpustit,“ řekl a snažil se vzpamatovat, jak jen dokázal nejlépe. „Ale teď už neodejdu. Podruhé už ne.“

„Copak se nebojíš Temnoty?“ zeptala se. „To bys měl, Santiago!“

Divil se sice, že je schopen ji vidět, a uvědomoval si, že jeho pouť do nitra Temnoty skončila, ale přesto se od ní odvrátil, neschopný snášet, jak ho podrobuje zkoumání. „Můžu ještě doufat, anebo jsou tyhle stíny, do kterých jsem se vrátil, stejné jako ty, které jsem se snažil opustit?“ Váhavě se k ní znovu obrátil.

Přistoupila k němu blíž, bledá jako smrt. Oči měla zalité krví. Po každé, když se její rubínové rty rozevřely, se v temnotě zaleskly špičky, prozrazující její nynější chutě.

Když stáli tak blízko u sebe, až dotýkali špičkami nohou, otevřela ústa dokořán. Z hrdla jí uniklo tiché zavrčení. Pak zase ústa zavřela. Místností se rozlehlo klapnutí jejích zubů, jak o sebe narazily. Její obličej prošel proměnou. Nevypadal jako tvář stvůry, tak jak muž očekával, ale objevilo se v něm to jediné, čeho se skutečně obával.

„*Proč mě opouštět?*“ Oči, nos, obočí i ústa se jí stáhly do výrazu zrazené nevinnosti. Začala mu bušit pěstmi do hrudi. „*Proč ty mě necháš samotnou?*“ Její hlas teď zněl dětsky. Vždycky, když začala plakat, tím utrpěla plynulost její řeči, stejně jako chování dospělé ženy. „*Proč ty mě nevzít s sebou?*“ Přestala do něj bušit a přitiskla mu tvář k rozechvělému srdci.

Objal ji pažemi v pase a začal ji kolébat. „Je mi to líto,“ šeptal jí. „Ale teď jsem se vrátil. Jsem zpátky a už tu zůstanu.“ Tváří se dotýkal jejích vlasů. „To ti přísahám.“

Vytrhla se mu z objetí a posadila se na okraj postele. Zdálo se, že zestárla o deset, možná o patnáct let. „A co to všechno, co jsi řekl ve svém dopise?“ Sklopila zrak k podlaze.

„Byl jsem rozzlobený,“ odpověděl. *A taky vyděšený*, pomyslel si. *Nebál jsem se Temnoty ale tebe, Pio.* Když myslel na minulost a na to, jakou má historie tendenci k opakování, včetně toho, jak on sám pokaždé přísahá, že všechno bude zapomenuto a že začnou znovu od začátku, nemohl se ubránit, aby nepocítil trochu staré hořkosti.

Otřela si oči hřbetem ruky. Přistoupil o krok k ní a shýbl se, aby jí viděl do skloněného obličje a pokusil se zjistit hloubku jejího smutku a také to, zda v jejích citech nastala nějaká změna. Rychle k němu vzhledla, naklonila se k němu a políbila ho.

„Miluju tě,“ přiznala. Myslí mu projela vlna neuvěřitelně sladkého pocitu. Nezáleželo mu na tom, jestli Pia mluví upřímně, nebo mu lže. Přál si utonout. Přál si sestoupit do temných, teplých hlubin a zanechat vzpomínky na její nevěru někde na povrchu. Věděl, že od tohoto okamžiku už jeho život bude mít jediný smysl: aby bylo o tuto ženu vždycky postaráno.

„Tohle není naše ložnice,“ řekla a přivedla tak jeho pozornost zpátky na zem. Rozhlédla se kolem, po všech čtyřech rozích místnosti.

„Ta naše je obsazená,“ vysvětlil jí. „Máme návštěvu, asi se ještě neprobudila.“

„Ona ?“

Posadil se vedle ní a pak se položil na postel. Usmál se a upřel zrak do stropu. Jeho výraz byl radostný. Takhle se neusmíval už hodně dávno.

„Bude se ti líbit,“ ujistil ji. „Chtělas přece děťátko, ne?“

„Děťátko, Santiago?“ Rozzářila se. Zdála se být parodií sama na sebe: člověk, který čeká od života velice málo, ale překvapí ho velkorysý dar.

Rozesmál se. Pomyslel si, jak absurdní místo je tenhle svět. Ale i když dokáže být nesmyslně krutý, jeho temnotu přece jen prozařují paprsky světla. Proč? Teď nad tím nedokázal přemýšlet. Nebylo to potřeba. Stejně tak nepotřeboval ani samo Bytí. Chechtal se stále hlasitěji. Pia se na něj zhroutila. I ona se smála.

Když uvažoval nad tím, jak se vyvinul nejen jeho život, ale možná - což bylo důležitější - i ten její, cítil hlubokou lítost, ale už nikoli zoufalství.

Zvedl pohár a nalil trochu vody do šálků z kostního porcelánu. Voda byla nahnědlá, ale skvěle chladivá. Všichni tři seděli venku a pozorovali kouli černého ohně která smazala rozdíly mezi dnem a nocí.

„Co teď uděláme?“ zeptala se Zsa Zsa.

„Tohle je náš domov,“ odpověděl Santiago. „Zůstaneme tu.“

Zsa Zsa se obrátila k Pie. „Ale nebudou nás tady pronásledovat?“

Pia neodpověděla Santiago po ní střílel zkoumavým pohledem. Pak se obrátil k holčičce. „Není žádný důvod...“

„Bohužel,“ přerušila ho Pia, „existuje naopak spousta důvodu. Odložila šálek. „Ostatní budou žárlit. Budou chtít, abychom se vrátili.“ Zamračila se a její zorničky odrážely stíny vířící na dvoře, takže jiskřily jakoby tisícem maličkých plamínek temného světla.

„Co se děje?“ zeptal se.

Pia zvedla prst ke rtům.

Nastražil uši a snažil se něco zaslechnout. Uvědomoval si však jen tlumený tlukot vlastního srdce. Pak se mu bez varování hlava naplnila stejným černým světlem, jaké jí zářilo z očí, a měl pocit, že balansuje na samé hraně porozumění. Stáhl se zpátky, protože nechtěl riskovat pád.

„Slyšel jsem svůj vlastní hlas,“ vydechl těžce, „který mluvil, jako by patřil někomu jinému. A panebože, přitom říkal... říkal...“

Ucítil, jak mu sevřela paži.

„Byls vystavený velkému tlaku, Santiago,“ uklidňovala ho Pia. „Jako my všichni. A brzy si musíme začít hledat potravu. Tak si teď raději odpočiňme.“

Vstala a zavedla ho dovnitř.

Zsa Zsa jim spala u nohou.

„Co to je?“ probudil se s trhnutím.

Zsa Zsa se prudce posadila. „Ty zlé věci,“ oznámila.

Spěchal tolik, že teď stál na dvoře jen v sandálech, v bederní roušce a se svým smutným druhem, mečem *Il Penseroso*. Hlavní brána byla zamčená a obě ženy zůstaly uvnitř domu. Doufal, že jim v uších ještě doznívá jeho rázný příkaz, aby zavřely na závoru všechny dveře i okna.

Spěchal k věži vodárny a vyšplhal po příčkách ve zdi až na prostřední plošinu. Odsud měl ničím nerušený výhled na zdi obklopující usedlost. Dřepł si pod páchnoucí měděnou nádrž na vodu a nastražil uši, aby mu neušel ani ten nejslabší zvuk.

Zaměřil pozornost na ulici tam dole. Hranice stínů se pohybovaly a stíny v jeho mysli zahájily podobný tanec. Před vraty stál nějaký muž. Díval se nahoru, směrem k Santiagovi. Přímó za ním, ve velkém kruhu obklopujícím usedlost, na něj zírala víc než stovka dalších párů očí.

V době jeho odchodu z města se už dost lidí změnilo nebo začalo měnit, protože později jeho sny zůstaly zaplaveny obličejí *aswangů* a *manananggalů*. Právě takové tváře k němu teď vzhlížely. Věděl, že *aswangové* dokáží kolem sebe šířit pach, který znehybňuje jejich

oběti, takže je pak mohli snáze sežrat. *Manananggalové* byly bytosti bez hlav, o kterých se říkalo, že slídí po nenarozených. Pro další tvory, kteří obklíčili jeho dům, neměl jména: někteří byli porostlí peřím, jiní šupinami, někteří byli obrovští a jiní maličcí. Až na ty, před kterými ho varovala Zsa Zsa a které byly nejhorší: říkalo se jim *lobové*.

„Jmenuju se Joseph,“ představil se muž stojící před branou. Nebyl podobný ostatním. Měl bledý obličej a přes rty mu vyčnívaly dva malé špičáky, podobné těm, jaké měly po své proměně Pia a Zsa Zsa, ale jinak vypadal jako člověk. Jeho autoritu zdůrazňoval dlouhý černý hábit, sahající až ke kotníkům. Zdálo se, že je to šéf celé přízračné tlupy. „Vydej nám ženu a dítě,“ vyzval Santiaga uměřeným, nezaujatým hlasem, protkaným stíny.

„Zůstanou tady,“ odpověděl Santiago.

Na Josephových bezkrevných rtech se objevil úsměv. „Nechápeš zřejmě nebezpečí, kterému se vydáváš. Už tvoje žena ukojila svůj hlad? Určitě chceš být po jejím boku, až vyhladoví natolik, že to nebude moct vydržet? Už je to dávno.“ Vztáhl ruku, aby ukázal na bytosti, které stály po jeho bocích: na nahou lůzu nemající dokonce ani hadry, jaké nosily Pia a Zsa Zsa, když vystoupily z Temnoty. „Tvoje žena je tu už dlouho. A moji lidé také.“ Z řady svých zubožených druhů se zvedl funící tvor podobný zvířeti. „Nepatříš sem, sluho.“

„Copak vy víte, kdo jsem?“

„Samozřejmě. Patříš k těm děvkám Nefilů. Stejně jako musí zmizet z povrchu země oni, tebe to čeká také. Temnota se rozšíří přes světadíly a z jejích stínů povstane nová Země. Pošli ty dvě ven! Do- vol nám, abychom tohle ukončili!“

„Ne. Zaměříme se na podstatné věci. Zabiju každého člověka - nebo vůbec *cokoli* - co vstoupí na území mého domu. Je vám to dost jasné?“

Joseph pokrčil rameny. „Jsi umělý tvor. Změnil ses. Ale Temnota není tvou individuální zvrhlostí nijak potěšena.“ Zatleskal. „Teď ještě můžeš volně odejít.“

„Proč?“ vykřikl Santiago. „Proč já ano a ony dvě ne?“

Joseph se uchechl. „Pokud takoví jako ty mají schopnost vidění už předtím, než se stanou bytostmi Temnoty, pak platí, že Temnota je stvořena lidmi. To přece chápeš?“ Santiago tomu rozuměl. V po-

slední době objevil sám v sobě věci, které předtím připisoval pouze bytostem, které napodoboval. Joseph si založil paže na hrudi. „Nové slunce je pouze výrazem černého srdce lidí, přízračné podstaty jeho smrtelných pozůstatků. Říkám ti tohle: až celé lidstvo projde přeměnou a sebere velkou armádu Temnoty, pak napadne ty, které dnes nazýváte bohy, a roztrhá je na kusy. To bude konec Nefilských.“

Santiago se narovnal v celé své výšce a opřel špičku meče o zem mezi své rozkročené nohy. „Lidské bytosti možná prahnou po temnotě, ale stejně tak prahnou i po světle. Tohle je můj domov,“ prohlásil. „Tady zůstanu. A stejně tak moje žena a dítě.“

Joseph o krok ustoupil a splynul se zbytkem příšer. „Sám ses rozhodl, sluho,“ uzavřel a dal znamení tvorům stojícím po obou svých bocích. Několik bytostí prolezlých stíny se vrhlo přes cestu a začalo zdolávat vrata.

Santiago se připravil.

První vetřelec se přehoupl přes okraj vrat a seskočil dolů. Přistál na dlažbě dvora. Okamžitě se rozběhl po všech čtyřech k vodárenské věži. Santiago zvedl *Il Penseroso* nad hlavu. Tvor zvedl hlavu. Obnažená ocel mu odrazila paprsek černého světla přímo do očí.

Santiago využil příležitosti a bez ohledu na výšku, v jaké byl, se vrhl dolů.

Vykřikl. Neměl čas uvažovat nad tím, zda ho k tomu přimělo očekávání krvavé bitky, nebo strach z tohoto absurdního střetu. Uvědomoval si jen to, že jeho bojový křik vystupňoval účinky oslepujícího světla a způsobil, že se tvor zastavil, protože mu podrážky Santiagových sandálů dopadly přímo na páteř.

Skulil se na dlaždice a meč přitom zajiskřil. Pak se zvedl plynulým pohybem, který jako by popíral jeho pokročilý věk.

Tvor zůstal ochromený, možná měl přeraženou páteř. Ležel na boku, hrudní koš se mu těžce zvedal a z tlamy mu vytékala tmavá krev. Santiago by ho dorazil, ale teď poprvé spatřil, jak vlastně vypadá, a na okamžik strnul, neschopný pohybu. Ta bytost měla místo lidské hlavy hlavu velkého psa a byla porostlá černou srstí. Z rukou i nohou, hrajících roli končetin čtyřnožce, mu trčely zlověstně zahnuté drápy.

Tucet dalších *lobů* seskočilo z brány a okolních zdí a zamířilo dovnitř usedlosti.

Santiago se pustil do boje.

Il Penseroso byl asi pět stop dlouhý. Po délce čepele běžela ozdobná rytá kresba, ukázka pekelné kaligrafie: tetování na těle meče, na těle štíhlého stříbřitého démona. Meč svištěl vzduchem a rozdělával stíny, podobný břitvě párající černý šifonový závoj. Jeden z lidopů se zakňučením unikl z dosahu smrtelného nebezpečí. Jeho druh takové štěstí neměl. Jakmile se přiblížil k muži a vztyčil se na zadní nohy, aby se pokusil zabořit tesáky do jeho vnitřností, ostře nabroušená čepel mu utřala hlavu. Při návratu meč zachytil dalšího tvora, který se pokoušel využít vzniklé mezery. Také on přišel rázem o hlavu.

Zbytek smečky možná zůstal na chvilku zaražený silou pomsty provedené na jejich družích, ale neztratil víc než pár vteřin, a pak zahájil sehraný útok.

Il Penseroso zářil. Původně patřil obrovi. Santiago ho sebral náčelníkovi oblud, kterého porazil v zápase muže proti muži na břehu Jadranu. Kov čepele byl ukut v Podsvětí.

Lobové se zastavili jako přimrzlí na místě. Jejich oči se rozšířily. Meč teď neodrážel světlo černého slunce, ale vyzařoval vlastní temnou energii. Když Santiago velel oddílům a útočil na brány samotného pekla u Benátek, vydával *Il Penseroso* úplně stejný oheň. Tehdy Santiago věděl, že zbaví město obklíčení, přinutí nepřátele stáhnout se zpátky do jejich děr a vyjde z boje vítězně. Protože muž, který má peklo na své straně, se pekla nebojí. Záře zesílila. Zdálo se, že meč zpívá. Naplnil jeho mysl zářícím světlem, vyprávějícím příběh zapomenutých tisíciletí, kdy ještě Nefilové nepřišli na tento svět a jen lidé a obři - ty mutace, které byly kdysi lidmi - obývali Zemi v dávné epoše zvrácenosti. Také zpíval o ještě dávnějších dobách, než začali lidé být odtrženi od své podstaty. Tehdy Země náležela pouze jim. Všechno vycházelo z těch dávných dob, obři, Nefilové i ti tvorové, které si Nefilové podmanili a přiměli, aby znovu osídlili Zemi: víly a skřítci, hurisky, mořské bytosti a draci, stejně jako privilegovanější, třebaže služebné rasy, jako byla jeho vlastní. Všechno pramenilo z lidí. To teď věděl s jistotou. Všechno. Temnota i světlo. Pekelná zá-

ře, která v něm žhnula, se ho zdála propojovat se samotným zdrojem života této planety, se skrytým světem, který předcházel určitějším formám obrů, s tím místem plným protikladů, radosti i tragiky, se skutečností skrývajících se za jeho vlastní lidskou maskou.

Splynul s mečem v jedno. Máchal a bodal s ním oběma rukama, až roztínal vedví a rozsekával hysterickou masu svíjejících se, ňafajících těl; mával jím nad hlavou jen jednou rukou, aby přesně zamířil ostří na psí lebky. V Benátkách byl možná mužem, který obrátil pekelnou čepel proti jejím stvořitelům, ale tady, ve městě stínů, se sám stal bytostí pekla. Bytostí vzbouřenou proti Temnotě, které vděčila za své stvoření.

Kosil, sekal a protínal kůže i kosti. Tlamy se doširoka rozevíraly, zpěněné krví a hlenem. Rudá mlha mu kalila vnímání; kolem nohou se mu rozprskával déšť vnitřností. Končetiny i hlavy se kutálely a poskakovaly po dvoře. Samotné stíny jako by chtěly začít skučet a výt.

Pak jako by se probral z tranzu, náhle objevil, že čepel už nenaráží na živou hmotu, a s třesknutím ji odložil na kamennou dlažbu. Ostří teď bylo poznamenané zářezy a zdálo se, jako by zapalovalo okolní vzduch, takže se meč na okamžik rozzářil aurou temného, žhoucího ohně. Santiago těžce dýchal a prohlížel si krvavou lázeň, kterou způsobil.

Plášť temnoty se zachvěl a pak, jako by srůstal kolem svých ran, se zase utišil.

Meč přestal vydávat záři.

Uslyšel, jak se dveře domu otevírají. Otočil se. Štěrbínou v pootevřených dveřích vykukovala ven Pia. Za ní stála Zsa Zsa.

„Jsou pryč,“ oznámil pořád ještě zadýchaně. „Aspoň na chvíli.“ Posmutněle se usmál. „Dlouho jsem toužil po životě v ústraní. Zdá se, že jsem ho teď získal. Mám jen pocit, že mi sousedé asi nedopřejí tolik klidu, kolik by vysloužilý voják mohl právem očekávat.“

Pia k němu přispěchala. Objal ji kolem pasu paží kluzkou od krve. Kráčeli spolu ke dveřím a on měl zápěstí provlečené koženým řemenem vycházejícím z jílce meče. *Il Penseroso* se táhl za nimi a zvonil o kameny.

„Ale co budeme dělat *ted*?“ zeptala se Zsa Zsa, která na ně čekala ve dveřích.

„Pokusíme se přežít,“ odpověděl. „Nemá smysl nikam utíkat. I kdybychom *mohli* odejít, útěk by nám nepomohl.“ Nepomohl mu už jednou předtím. Věděl to. Nebylo kam jít, leda do země hanby - do země zbabělců, kteří nedokáží odpouštět a kterým, pokud se zdržují příliš dlouho v chladných cizích zemích, také nebude odpuštěno. „Ta temnota... leží v nás samotných,“ pokračoval. „Přízraky minulosti lidstva se vrátily, aby nás pronásledovaly, a způsobily, že svět pustne. Proč to tak je, nevím. Možná že Temnota nemá žádný účel. Možná že si nepřeje nic víc než zbavit vesmír naděje a světla. Ale vím určitě, že náš trest byl pouze dočasně odložen. Musíme si vybudovat obranu. Stíny se rozšíří po celé Zemi. Nejen z tohoto města, ale stejně tak i z jiných lidských sídel. Musíme se připravit na Velkou Noc.“

Kousek ode dveří se Pia zastavila. Vzala jeho obličej do dlaní. „Můžeš mi věřit, Santiago? Oba si pamatujeme, jaké to mezi námi bylo. Je vůbec možné, abychom my dva zapomněli na minulost?“

Odvrátil pohled stranou a zadíval se na černé slunce, tu ohromnou bránu zoufalství a strachu.

„Naším osudem je žít tady dlouho,“ odvětil. „Možná po celý život.“ Shlédl ke sladkému obličejí ženy, o které věděl, že ji nemiluje a nemůže milovat. Slyšel volání Temnoty; stíny v jeho mysli zpívaly o Piině zradě a přetvářce. Přesto pro něj znamenala světlo. A ať se mezi nimi stalo cokoli, to světlo už nemělo uhasnout. Právě jako ho jeho meč uznal za svého pána a pozabíjel jeho nepřátele, spoutala jeho vlastní temná moc jeho svobodnou vůli, a tak se nyní jeho stínové já prohlásilo za služebníka té, která tu před ním stojí. Věděl, že už se Temnoty nebojí.

„Ale můžeš mi věřit?“ zeptala se znovu.

Stál na prahu. Nebylo to poprvé, co si pomyslel, že je blázen. Ale takové úvahy byly marné. Sevřel ji v objetí.

Zsa Zsa k nim přistoupila. „Ty *jsi* člověk, Santiago,“ zašeptala upřímně. „Jsi člověk, jsi, jsi...“ A pak mu přitiskla obličej ke stehnu.

Oční víčka mu poklesla, toužil už po spánku. Zavřel oči a oddělil se tím od okolních stínů. Cítil, jak ho vedou dovnitř domu. A jeho mysli ztěžklé snem se zdálo, že kráčí dolů po horské cestě směrem k

polostínu. Mraky se rozevřely. Necítil žádnou bolest. Zmizela spolu s pocity viny, výčitek a všemi ostatními připomínkami minulosti.

„Můžu já důvěřovat tobě?“ řekl. „Samozřejmě. Vždyť jsme přece doma, vid’?“

Prošli dveřmi dovnitř.

Prošli spolu do světla.

přeložila Eva Hauserová